

Estratègia Quilòmetre Zero

Integrar la recerca dels usuaris en petites empreses locals per a un aprenentatge actiu

Emiliano Labrador Ruiz
de la Hermosa
Paloma González Díaz

PARAULES CLAU

Flexibilitat temàtica
Treball de camp
Aprenentatge actiu
Experiència d'usuari

L'*Estratègia Quilòmetre Zero* és una innovació metodològica implementada des del 2020 a l'assignatura d'Estratègia del Màster en Disseny d'Interacció i Experiència d'Usuari (UX). Neix per superar la manca d'autenticitat dels models en línia tradicionals, convertint l'entorn quotidià de l'estudiantat en un laboratori d'aprenentatge actiu. Impulsa el desenvolupament de propostes estratègiques basades en treball de camp amb empreses locals, que aporten dades reals en lloc de simulacions fictícies.

Context

Aquesta metodologia té com a objectiu establir un "**laboratori de proximitat**" en el qual l'entorn diari de l'estudiantat es transforma en un context actiu per a la seva educació i formació professional.

QUÈ

Innovació que reemplaça els casos ficticis per treball de camp real en petites empreses locals, fomentant un enfocament experiencial en el disseny d'estratègies d'UX.

QUI

Estudiantat de l'assignatura d'Estratègia, coordinat pels professors Emiliano Labrador Ruiz de la Hermosa i Paloma González Díaz, amb la participació d'empreses locals com a fonts de dades primàries.

QUAN

Projecte llançat el 2020 i consolidat progressivament després de la pandèmia, assolint nivells elevats de satisfacció.

PER QUÈ

Per millorar els resultats d'aprenentatge mitjançant l'accés a informació real i reforçar el sentit de responsabilitat de l'estudiantat cap a la seva comunitat local.

COM

La metodologia s'estructura en cinc reptes progressius:

1. Recerca amb usuaris reals (*design thinking*).
2. Treball de camp etnogràfic i *customer journey*.
3. Anàlisi de viabilitat i *Business Model Canvas*.
4. Pensament sistèmic i diagrames de bucles causals.
5. Anàlisi prospectiva a 30 anys i millora iterativa.

Transferència

Metodologia escalable que transforma l'entorn immediat de l'estudiantat en un laboratori d'aprenentatge basat en experiències reals i que és aplicable a diverses disciplines acadèmiques.

TRANSVERSALITAT

- a. La **metodologia** mostra una gran replicabilitat en disciplines que requereixen anàlisi contextual i recopilació de dades primàries.
- b. La seva **aplicació** s'estén a camps com la gestió empresarial, la comunicació digital i les ciències socials o de la salut.

REPTE

La implementació va posar de manifest reptes com ara:

- a. l'increment del temps que l'estudiantat dedica a cada tasca i
- b. la complexitat del retorn docent per la diversitat de contextos.

Les dificultats de la pandèmia es van superar, i s'incorporen **referències de qualitat**.

Avaluació 2020-2025

Cicles acadèmics

Innovació acreditada amb altes taxes d'èxit i satisfacció, basada en un sistema de millora iterativa i en l'ús de models d'excel·lència.

INDICADORS D'ÈXIT I RENDIMENT

Els resultats validen l'estratègia amb una taxa de rendiment del **91,2 %** i una taxa d'èxit del **92,5 %**.

REPTES I LIMITACIONS IDENTIFICATS

Destaquen:

- a. la dificultat d'**estandarditzar l'avaluació** i
- b. l'exigència d'una **orientació personalitzada** davant la diversitat d'escenaris.

ELS PILARS D'UNA INNOVACIÓ CERTIFICABLE

1. **Novetat**: combinació de coneixements d'UX en el context d'empreses locals.
2. **Canvi significatiu**: transforma la pràctica acadèmica en un projecte d'utilitat real.
3. **Avaluació rigorosa**: impacte mesurat en qualificacions i satisfacció.
4. **Generació de coneixement**: creació de marcs transferibles a altres assignatures.

EL VALOR DE L'APRENENTATGE ENTRE IGUALS

L'ús de models d'excel·lència anonimitzats de cursos anteriors **aclareix les expectatives** i **redueix la incertesa** de l'estudiantat.

Conclusions

EFFECTIVITAT I RENDIMENT ACADÈMIC

L'estratègia ha demostrat ser de gran èxit, assolint **taxes d'èxit del 92,5 %** i superant els reptes de la pandèmia amb una **satisfacció creixent**.

FOMENT DEL COMPROMÍS I L'AUTENTICITAT

Treballar amb dades reals en lloc de casos ficticis augmenta la **responsabilitat** de l'estudiantat cap a la seva pròpia feina.

LA IMPORTÀNCIA DE LA PROXIMITAT GEOGRÀFICA

L'accés a evidències primàries de qualitat millora significativament la **profunditat** de l'**anàlisi estratègica**.

SUPERACIÓ DE LA INCERTESA

L'ús de referents i la claredat en les expectatives permeten a l'estudiantat una **millor experiència d'aprenentatge pràctic**.

TRANSVERSALITAT I ESCALABILITAT

Metodologia escalable aplicable a qualsevol **disciplina de la UOC** que requereixi anàlisi contextual i recollida de dades de camp.